

СЕКЦІЯ 11. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-38>

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНА ОСОБА» У ПРАВІ

Марченко А.В.,

аспірант

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Військова агресія Російської Федерації призвели до необхідності тисяч громадян змінити своє місце проживання та переселитися в інші регіони України. Це викликало появу значної категорії осіб – внутрішньо переміщених осіб, і виникли нові соціально-економічні проблеми, проблеми їх адаптації, влаштування тощо, зокрема, такі як зайнятість, житлове обслуговування, відновлення пенсійних виплат, надання фінансової допомоги та медичної допомоги, які потребують розв'язання.

Важливого значення для сучасного розуміння особливостей статусу внутрішньо переміщених осіб є дослідження походження цього терміну.

Аналіз наукової літератури свідчить, що поняття «внутрішньо переміщена особа» почало використовуватися у міжнародному праві у другій половині 20 ст. До цього вживаними були такі терміни, як «біженець», «переселенець», «евакуйований».

Якщо звернутися до «Юридичної енциклопедії» 1999 р. В ній ми найдемо узагальнення такого терміну, як «переміщені особи», тлумачення яких надавалося таким чином: 1) зовнішні переміщені особи – це особи, що були насильно вивезені в період Другої світової війни 1939–1945 рр. нацистською Німеччиною та її союзниками з тимчасово окупованих ними територій для примусового використання на важких роботах; 2) внутрішні переміщені особи, тобто переміщені всередині країни [1, с. 493].

Сходим за походженням є термін «евакуація», який у «Юридичної енциклопедії» 1999 р. визначається як «вивезення цивільного населення, підприємств, установ, майна, худоби та інших цінностей з місцевості, що перебуває під загрозою ворожого нападу у випадку збройної агресії проти держави, терористичного акту, стихійного лиха,

аварій, катастроф, а також з місцевості, в якій мають здійснюватися важливі господарчі перетворення» [1, с. 318].

Досліджуючи проблеми внутрішньо переміщених осіб в історичній площині розвитку цього соціального явища, „„, у своєму дослідженні виділяє такі факти, які обумовили виникнення цієї категорії на теренах України в різні часи. До них віднесено такі:

- 1) політичні: «обмін населенням» (1944 р.),
- 2) економічні: спорудження водосховищ Дніпровського гідрокадаку 50–70-х рр. ХХ ст.;
- 3) оборонні: будівництво Яворівського військового полігону у Львівській області з 40-х рр. ХХ ст.;
- 4) техногенні: аварія на Чорнобильській атомній електростанції (1986 р.) [2, с. 18].
- 5) політичні підстави вимушених переміщень населення.

Сьогодні до такого фактору можна віднести війну в Україні.

Варто звернути увагу на те, що у законодавстві країн (Хорватія, Грузія) яке регулює статус осіб, переміщених в середині держави, не використовується така підстава переміщення, як надзвичайна ситуація техногенного чи природного характеру. Це не є випадковим, адже таких значних катастроф, як для прикладу Чорнобильська, інші країни не знали. Тому, цілком зрозумілим є те, що ця підстава не використовується.

Якщо, все таки звернутися до норм міжнародного права, то в ньому акцентовано увагу на те, що внутрішньо переміщеною особою є та, яка змушена покинути місце свого постійного проживання в силу різних негативних обставин, однак при цьому вона не перетнула державний кордон країни постійного проживання і залишилася проживати на території цієї країни.

Таким чином, під внутрішньо переміщеною особою слід розуміти фізичну особу, яка постійно проживала на території держави і змушена залишити місце свого постійного проживання внаслідок об'єктивних обставин, які не залежали від її волі і намірів, таких як масове порушення прав людини, військові дії, переслідування, масові прояви насильства, окупація або анексія території, або надзвичайний стан природного чи техногенного характеру. Ця особа перебуває в межах державно визнаних кордонів і має відповідний правовий статус згідно з чинним законодавством

Список використаних джерел:

1. Юридична енциклопедія : у 6 т. / ред. рада: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана. 2002. Т. 4. С. 493.

2. Басова І. С. Внутрішньо переміщена особа як суб'єкт права соціального забезпечення : дис. ... канд. юрид. наук., Одеса, 2019. 216 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-39>

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЯК СКЛАДОВА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Джумутія М.Б.,

*здобувач кафедри конституційного та адміністративного права
Запорізького національного університету*

Відповідно до Державної стратегії реалізації державної політики забезпечення населення лікарськими засобами на період до 2025 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2018 року № 1088, обіг лікарських засобів підлягає державному регулюванню на усіх його етапах (від створення до медичного застосування) шляхом прийняття нормативно-правових актів, проведення моніторингу їх відповідності міжнародній практиці, здійснення контролю за їх виконанням усіма учасниками процесу [1].

Окрім зазначеної постанови № 1088, нормативно-правове забезпечення державного регулювання фармацевтики в Україні реалізується відповідно до положень довгоочікуваного новоприйнятого Закону України «Про лікарські засоби» № 2469-IX від 28 липня 2022 року, Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» № 222-VIII від 2 березня 2015 року та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)» № 929 від 30 листопада 2016 року.

Положенням статті 3 Закону України «Про лікарські засоби» передбачено, що державна політика щодо забезпечення ефективності, якості та безпеки лікарських засобів реалізується через розвиток професійного ринкового саморегулювання, обмеження державного регулювання господарської діяльності [2], а регулювання у сфері обігу лікарських засобів з метою охорони здоров'я населення визначено як один з принципів державної політики у сфері лікарських засобів [2]. Досить цікавою є зазначена позиція законодавця, яка значно обмежує